

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2007/08:3

Fredagen den 5 oktober

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:3

1 § Ekofin

Finansminister Anders Borg

Återrapport från ministerrådsmöte den 10 juli 2007

Återrapport från informellt ministermöte den 14 och 15 september 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 9 oktober 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då säger vi god morgon till finansministern med medarbetare och går in på punkt 1 på den gula agendan, det vill säga återrapporterna först – det är två stycken – och sedan information och samråd inför kommande rådsmöte.

På återrapportslistan har vi först den bordlagda återrapporten från rådsmötet den 10 juli. Efter att detta var uppe i nämnden förra gången har det också kommit en omgång skriftliga svar på några av de frågor som ställdes sist.

Först frågar jag finansministern om han vill tillägga någonting gällande det utsända materialet. Varsågod.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (m):

Tack! Låt mig säga några korta saker. Vi kan börja med mötet den 10 juli som var ett möte som primärt kom att handla om Galileo, och det var det som den mer intensiva diskussionen handlade om. Vi hade det portugisiska ordförandeskapets program, och där råder ju en bred uppbackning för inriktningen där de ska jobba med kvaliteten i offentliga finanser, momspaket och solvensregler.

Jag kan också säga att diskussionen kring kvaliteten i offentliga finanser är någonting som initierades under det tyska ordförandeskapet. Det är framför allt Peer Steinbrück som driver detta. Vi har ju tidigare haft en, ska vi kanske säga,

lite polariserad debatt om huruvida offentliga utgifter är bra eller dåliga som sådana, och denna diskussion handlar väldigt mycket om att vad offentliga utgifter har för effekt beror på vad det är för någonting. Vi har ju till exempel på informella Ekofin i Tyskland haft en lång diskussion om betydelsen av att ha en bra barnomsorg. Det är en av de grejer som tyskarna har prioriterat och som vi också har drivit i de sammanhangen, för det är någonting som både ökar arbetsutbudet och förbättrar kunskapen för ungdomar.

En del av länderna, inte minst de sydeuropeiska om jag får säga så, har ett problem i att man har en förhållandevis stor offentlig sektor men som egentligen handlar om att man har överanställning i statliga företag och offentlig administration snarare än att man har en prioritering av det som vi normalt sett tycker är bra offentliga utgifter.

Det tror jag alltså är en bra diskussion där det finns, skulle jag säga, en sydeuropeisk förståelse för att de borde ha en mer nordeuropeisk struktur på sina välfärdsutgifter och att det i grunden vore något som skulle vara bra för deras tillväxt.

Sedan hade vi också diskussioner om Österrike och Tjeckien. Det var inte så mycket diskussioner, för det är ju rätt tydligt – och vi kommer att återkomma till det när vi diskuterar de konvergensprogram som nu kommer upp på detta möte och de beslut som gäller detta – att det inte är så att de andra länderna är överambitiösa, om jag uttrycker saken så. Inte vare sig Österrike, Storbritannien eller i detta fall Tjeckien har ju lagt fram några konvergensprogram som egentligen uppfyller de krav som man skulle kunna ställa på att de i dessa goda tider når överskott.

Vi hade också Malta och Cypern som blev medlemmar. Det var en lång hyllningskör kring detta. De andra länderna kände en stor vilja att proklamera detta historiska ögonblick, och det har man stor förståelse för.

Sedan hade vi också en diskussion om den preventiva delen av stabilitets- och tillväxtpakten, och den återkommer vi nu till. Då fanns det en mycket omfattande rapport som bland annat visade att Sverige i dag tillsammans med Storbritannien och ytterligare något land kanske har den bästa och mest transparenta budgetordningen, vilket ju naturligtvis är glädjande.

Vi tycker att det är viktigt med den preventiva armen. Det räcker inte med att man gör den här uppföljningen i efterhand, utan vi måste få en bra inriktning på finanspolitiken från början.

2007/08:3
5 oktober

Sedan blev det en rätt omfattande diskussion om Galileo där bland annat vi, holländarna, österrikarna och en lång rad andra länder underströk betydelsen av att vi måste hitta en finansiering av detta. Vi underströk också att det är bra om den kan ske inom ramarna, och det är väl också så att man i grunden vill ha tillbaka frågan till Ekofin, och det får vi ju nu här på nästa veckas möte.

Det tror jag var ungefär vad som hände på mötet den 10 juli. Jag svarar gärna på frågor om det finns några.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Galileofrågan kommer att återkomma under övriga frågor på rådsagendan. Det som har hänt efter 10 juli i den frågan ber jag er att ta upp där.

Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vid detta möte kom det också upp en annan fråga, och det var frågan om chef för Valutafonden. Det var överraskande, vad jag förstår, för den fanns ju inte på dagordningen. Namnet som fördes fram var det bara England som protesterade mot, och England är ju ändå en av de större och mer inflytelserika delarna av Valutafonden.

Portugal gick ut efteråt och sade att man var överens om detta namn, och det gjorde också att USA sade okej eftersom de hade lovat att följa EU:s förslag.

Jag vill gärna höra om finansministerns agerande och hur Sverige tänkte vid detta möte om att göra på detta sätt.

Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (m):

Sverige har ju en väldigt lång tradition i Valutafonden. Den andra och tredje chefen i Valutafonden var svenskar och satt under en tolvårig period. Vi har ju haft samma ordning kring hur man fattar beslut gällande detta sedan Tage Erlanders tid. Den har rått även under senare år när vi haft andra regeringar. Till exempel såväl Bosse Ringholm som Gunnar Lund har varit i EU-nämnden, och det har ju aldrig varit ett ärende för EU-nämnden. Det har vid de tillfällena kommit frågor från ledamöter och då blivit en diskussion. Men det är så att i EU-nämnden förankrar vi beslutsärenden. IMF är

någonting där vi agerar inom ramen för den nordisk-baltiska valkretsen, och det samarbetet inkluderar till exempel länder som inte är medlemmar i Europeiska unionen. Därför är inte detta ett ärende för EU-nämnden, men jag kan gärna redogöra för den frukostdiskussion som då fördes där.

Frankrike lanserade sin kandidat. De fick stöd av Italien, Luxemburg, Grekland, Finland, Spanien, Rumänien, Holland, Belgien, Portugal och praktiskt taget alla länder som yttrade sig i diskussionen. Bara så att det inte blir missförstånd: Det som sades från engelsmännens sida var att de inte hade några problem med Dominique Strauss-Kahn men gärna ville se en fortsatt process i frågan, och därtill ansåg de att vi också borde fundera på en koppling, när vi diskuterar detta vidare, mellan reglerna för röstandet i IMF. Där är vi som ni väl vet starkt drivande för så kallad kompletion – som ju naturligtvis bara är en matematisk formel – för att öka länderna i tredje världen, utvecklingsländerna och de snabbväxande länderna som i dag är underrepresenterade.

Jag gjorde inte något inlägg under frukosten av flera skäl. Ett var att jag vid flera tillfällen tidigare i informella sammanhang har uttryckt den svenska uppfattningen. Också i samband med detta gjorde jag det till flera av mina kolleger i de andra länderna därför att vår position är väldigt känd. Vi anser att man bör frångå modellen med en europeisk IMF-chef och att man bör frångå modellen med en amerikan som chef för Världsbanken.

Denna situation präglades lite grann av att vi också haft en serie diskussioner inom Ekofin informellt under luncher och frukostar kring hanteringen av Världsbanken där det har varit tydligt att Europa har haft en beredskap, men eftersom amerikanerna nu insisterade på att få en amerikan som efterträdare till Wolfowitz blev diskussionen om detta lite låst.

Det som sedan har framkommit, och som jag har understrukt i en lång rad informella samtal, är att vi måste se till att vi får en annan ordning för framtiden med ordentlig prövning av kandidaterna. Det har nämnts när det gäller den andra viktiga posten här, som är för IMFC, att man ska ha en tidsbestämd, regional rotation mellan de här posterna.

Jag kan väl också säga att det har skett en förskjutning av den svenska positionen. Förut har ju till exempel Bosse Ringholm och Gunnar Lund – och alla dessförinnan, från Tage Erlander och framåt – varit väldigt tydliga med att det

ska vara en europé som är IMF-chef. Det har varit en svensk, traditionell hållning som har gällt sedan vi blev medlemmar på 50-talet.

2007/08:3
5 oktober

Nu har vi förskjutit den, och det ska vi naturligtvis också ha förankring kring i riksdagen i den mån man ska ha det i sådana här ärenden, och det sker i utrikes- och finansutskottet. Men vi ska komma ihåg att IMF-ärenden är en rege- ringsfråga som hanteras inom ramen för det nordisk-baltiska samarbetet och i samråd med Riksbanken. Det är inte en EU- nämndsfråga.

Anf. 6 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det är ju Riksbanken som har platsen i Valutafonden och inte den svenska regeringen. Jag undrar om finansministern rådgjorde med Riksbanken före EU:s rekommendation – för det blev ju faktiskt avgjort vid detta möte vem det skulle bli. Man gav på det sättet bort Riksbankens röst eftersom man då kom överens om vem det skulle bli.

Jag undrar hur finansministern ser på instruktionsförbudet när det gäller Riksbanken.

Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (m):

Låt mig vara väldigt tydlig med detta. Det fattades inga beslut vid detta möte. Det var ett frukostmöte; det fanns inga beslutspunkter; det skedde informella diskussioner. Hade det varit en beslutspunkt där Ekofin har en ståndpunkt skulle det självklart ha varit någonting som skulle ha förts upp i EU- nämnden. Detta är inte en beslutspunkt utan en informell diskussion. Det har följaktligen inte fattats något beslut.

Vad det portugisiska ordförandeskapet redogjorde för var att många länder i samband med detta hade gett uttryck för att man stöttade Dominique Strauss-Kahn. Jag har inte haft några kontakter kring det mötet med Riksbanken eller kring namnet Dominique Strauss-Kahn eftersom det inte var en beslutspunkt, och Sverige kommer ju där inte att företrädas av Riksbanken utan av vår exekutivdirektör som nu är vår finske kollega och från årsskiftet är Jens Henriksson. Det är de som företräder Sverige i den röstande exekutiva styrelsen för IMF.

Anf. 8 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Tidigare lät det som att finansministern ändå var med på att det faktiskt blev klart på detta möte vem det skulle bli.

Man kan rida på formella regler, men det var ändå vid detta möte som det avgjordes vem som skulle bli chef.

Jag frågade inte om det skulle vara beslut i EU-nämnden, för det är inte det jag vill åt. Jag funderar över instruktionsförbudet till Riksbanken. Det fanns inte på Tage Erlanders tid, och det fanns inte heller på i vart fall Bosse Ringholms tid eftersom detta är ganska nytt för Riksbanken. Det är ju ändå Riksbanken som sitter i Valutafonden!

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Nu är det sistnämnda inte heller en fråga för EU-nämnden, vill jag understryka, men finansministern får gärna kommentera detta.

Anf. 10 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag svarar gärna på det. Vi hade 2004 när Rato tillträdde motsvarande diskussion då Gunnar Lund företrädde Sverige tillsammans med Lars Heikensten. Ska vi då ändå komma ihåg hur beslutsordningen är så är det exekutivdirektörerna som fattar beslut om detta. Där företräds vi av en finländare och från årsskiftet av Jens Henriksson.

Den personen får naturligtvis instruktioner från Finansdepartementet om hur han ska agera. Det har ingenting att göra med att vi ger instruktioner till Riksbanken.

Anf. 11 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Jag läser med intresse återrapporterna, och jag hade en fråga den 6 september när statssekreterare Per Jansson var här. Den gällde just denna debatt om offentliga finanser. Han kunde inte svara med hänvisning till att han inte hade varit med på mötet. Sedan har vi fått ett skriftligt svar, men där har han inte uppfattat min fråga som den var, och därför vill jag gärna fråga finansministern själv som var på mötet.

Det jag tyckte var intressant i denna debatt om de offentliga finanserna var just att EFK:s ordförande Musca tog upp den diskussion som man hade haft i kommittén och att EFK-kommittén ansåg att flera förslag var känsliga. Det gällde då nationella parlament, nationella budgetramverk och kvaliteten i de offentliga finanserna.

Jag skulle vara intresserad av att höra vad det var som oroade honom, för vi ska ju bland annat just se till de nationella parlamenten och det som har med subsidiaritetsprincipen

att göra. Det var alltså mer detta jag var intresserad av – hur finansministern uppfattade denna oro som tydligen hade funnits i kommittén med anledning av kommissionens förslag.

2007/08:3
5 oktober

Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (m):

Frågan är kontroversiell inom EU-kretsen. Det är uppenbart. Det ser man av det faktum att det är så pass bristande vilja att sköta de offentliga finanserna i så pass många länder. Den frågan, som jag har uppfattat det, härrör från en diskussion om hur vi ska förankra konvergensprogrammen, alltså de långsiktiga beslut som sträcker sig över flera år.

I Sverige har vi ordningen att de kommer till riksdagen och att all information i dem finns i budgetarna. Vi är den bästa eleven i klassen i det avseendet.

Det som jag tror man från kommissionens sida har farit efter är att man i rätt många länder har ett konvergensprogram som ger ett något mer ambitiöst intryck än vad man har en parlamentarisk förankring för. Då har det uppstått en diskussion om länderna verkligen har politiskt stöd för att backa upp de konvergensprogram man presenterar.

I Sverige har detta aldrig varit en fråga eftersom vi alltid har haft ordningen att vi lägger fram treåriga beräkningar som sedan finns i konvergensprogrammet redan i budgeten. Det behandlas i finansutskottet. Vi får sedan även konvergensprogrammet via riksdagen. Vi har naturligt och ofrånkomligen den förankring som man kanske saknar i en del andra länder.

Där blir konvergensprogrammet mer regeringens utfästelser. Då blir det ibland så att de riktigt inte uppfylls. Då har man i den kommittén och i andra kommittéer diskuterat hur man ska få en bättre politisk lokal nationell förankring av konvergensprogrammen.

Vi har inte drivit någon stark position i den frågan eftersom vi inte har något problem. Jag tycker att den svenska ordningen är utomordentligt bra. Det är bra att man har treåriga ramar med all den informationen redan i budgeten och att den sedan kan förankras i riksdagen.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Den frågan kommer att återkomma till finansutskottet så småningom, som Sonia Karlsson också vet.

Vi är då klara med återrapporten från den 10 juli. Vi tackar för informationen vad gäller denna.

Vi går vidare till återrapporten från det informella ministermötet den 14 och 15 september i Porto. Även där är återrapport utsänd. Om det är något som finansministern vill lägga till är han dock välkommen att göra det.

Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag ska vara förhållandevis kort där eftersom jag själv arbetade med budgeten under den perioden och följaktligen inte var i Porto. Det som kan vara intressant i återrapporteringen är väl framför allt att understryka det som kommer från flera länder, inklusive det som Musca och Frankrike säger och det som Per Jansson framhåller betydelsen av. Det handlar om att vi får en bättre ordning för tillsättandet av chefsposterna inom de så kallade Bretton Woods-institutionerna, det vill säga både världsbank och valutafond, så att vi får en ordning som bättre återspeglar sammansättningen i världsekonomin och slipper den föråldrade ordningen med en europé och en amerikan.

Detta är naturligtvis inte från vår sida någon kritik av vare sig Wolfowitz eller Rato – möjligen av Wolfowitz. Vi håller honom inom parentes. Det är ingen kritik av Rato, men det är bättre om man har en bredare sammansättning och ett bättre urval av de här personerna.

Sedan handlar det om diskussionerna kring offentliga finanser. Det handlar mycket om att länderna redogör för vad de gör för att förbättra kvaliteten på sin offentliga sektor.

Per Jansson redogjorde där för den svenska regeringens hållning, där vi har tryckt på att det är viktigare med verksamheter som ger kunskap och välfärd snarare än olika transfereringssystem. Det blir lätt en debatt om den allmänna ekonomiska politiken. Jag inser att EU-nämnden i sin helhet inte har samma syn som regeringen på detta.

Det var också en diskussion om det ekonomiska läget och den finansiella stabiliteten. Den skulle jag vilja koppla till de diskussioner som vi också har kring vad man bör ha för preventivt ramverk för att hantera finansiella kriser. Det här är en debatt där Sverige under åren har varit mycket aktivt. Inte minst har Stefan Ingves en oerhörd kompetens på det här området.

Ett antal länder, Tyskland, ECB och några till har drivit linjen att man helt enkelt bör vara mycket försiktig med att över huvud taget förbereda sig för finansiella kriser. De menar att man kan få regler för *burden sharing* som gör att man kan sprida kostnaderna på varandra.

Sverige företräder tillsammans med ytterligare några länder en utpräglad motsatt hållning. Vår erfarenhet av bankkrisen och något som Stefan Ingves baserar på sin erfarenhet av internationell krishantering är att ju mer man har förberett och ju bättre ramverk man har desto minskad risk får man för en bankkris. Att man skulle få ett *burden sharing*-problem tycker jag är ofrånkomligt. Om Europa drabbas av en stor finansiell kris måste vi hantera den.

Engelsmännen tillhör dem som har varit mycket skeptiska. Den brittiska centralbankschefen har uttryckt sig väldigt kategoriskt mot den här typen av mer strukturerad ordning. Han deltog inte så aktivt i den här diskussionen givet att de åkte i diket precis den helgen. Vi har tagit ytterligare ett steg i riktning mot den svenska positionen här, men vi kommer naturligtvis att fortsätta att driva frågan.

Anf. 15 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Jag vill bara understryka att jag är nöjd med att finansministern sade att han förstod att det var lite olika syn på det. Jag stöder ju inte helt vad Per Jansson sade när det gällde kvaliteten i de offentliga finanserna. Jag tror att för Sverige i jämförelse med många andra i EU är det största problemet inte de som är sjuka och förtidspensionerade. Det beror lite på hur man betonar det. Där skiljer vi oss åt.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar det inlägget. Vill finansministern kommentera det?

Anf. 17 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi behöver inte ta om budgetdebatten i det här sammanhanget. Jag har stor respekt för att Sonia Karlsson har en annan uppfattning.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen även vad gäller den återrapporten och lägger den till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför kommande rådsmöte och tar fram den blå agendan. På den har det tillkommit en övrig fråga om Galileo som då rimligen kommer sist. Det har inte såvitt jag har blivit informerad varit någon information i finansutskottet inför just detta möte, även om vissa frågor är bekantingar sedan förut.

Vi brukar göra så att vi tar A-punkterna sist. För er som är intresserade av dem kan jag nämna redan nu att det finns ett tillägg till den redan utsända preliminära listan på bordet. Det var visst någon Ekofinpunkt. Där ska vi också anmäla två regeringsbeslut. Men det tar vi sist.

Först går vi till punkt 3, den första B-punkten, Genomförande av stabilitets- och tillväxtpakten. Underlag är utsänt.

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m):

Ni har sett underlaget. Det rör Tjeckien och Storbritannien. Ni kan säkert notera att i båda fallen är det inte en så imponerande ambitionsnivå när det gäller offentliga finanser. I Tjeckiens fall har man inte riktigt lyckats uppfylla det man har lovat. I Storbritanniens fall ska vi fatta beslut om att avbryta underskottsförfarandet, därför att de nu med några tiodelars takt rör sig ned under 3 procent.

Jag har ingen avsikt att göra något inlägg i frågan, för vi instämmer i rekommendationerna. Det brukar inte heller bli mycket debatt på det här. Det tjänar föga till att på den här punkten påpeka för dem att de skulle kunna ha högre ambitioner. Jag tror att de allihop inser det själva.

Anf. 20 JACOB JOHNSON (v):

Som finansministern säkert är medveten om har vi en annan syn på ekonomisk politik och EU:s roll över huvud taget. Vi anser att länderna ska kunna föra en självständig ekonomisk politik, Sverige och andra länder. Så vi delar inte ståndpunkten att stödja de här rekommendationerna. Vi tycker inte att det är en EU-fråga.

Det är också intressant att se i de minnesanteckningar som vi i och för sig har passerat att finansministern i Tjeckien uttrycker att han ska avgå om han inte kan genomföra nedskärningarna. Han är underordnad EU och inte det tjeckiska folket. Det finner jag anmärkningsvärt.

Jag passar på att anmäla avvikande mening, inte bara i den här frågan utan i fråga 4 och 5, för det är liknande frågeställningar.

2007/08:3
5 oktober

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Det noteras. Vill finansministern kommentera det?

Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag antar att Jacob Johnson menar att givet att man inte vill ha det här regelverket är besluten felaktiga. Det är i grunden inte någon invändning mot just de här besluten.

Min tjeckiske kollega sitter ju i en väldigt besvärlig situation. De har betydande underskott, och de har en koalition som vilar på 100 av 200 röster. De har ingen majoritet, utan allting hänger på hoppande majoriteter i Tjeckien. Så det är en mycket svår sits.

Jag tror att det var mer det som han gav uttryck för vid mötet än att han uppfattar sig som underställd EU. Men det kan man naturligtvis göra olika bedömningar av. Jag har stor respekt för att Vänsterpartiet inte riktigt delar den syn som allmänt råder här kring stabilitets- och tillväxtpakten.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Anf. 24 JACOB JOHNSON (v):

Jag hade avvikande mening.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Avvikande mening från Vänsterpartiet noteras. Förlåt.

Jag vill fråga finansministern om han vill behandla frågorna 4 och 5 i klump eftersom de båda handlar om de offentliga finanserna. Rent tekniskt är det var sin beslutsfråga. Vi ska se till att det blir gjort, inklusive de avvikande meningar som är anmälda från Jacob Johnson.

Jag börjar med att ge ordet till finansministern för att säga lite om punkt 4. Sedan får han gärna ge sig på punkt 5 på en gång om han vill göra det inledningsvis.

Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m):

Utgångspunkten för den här diskussionen är att vi fick en omfattande rapport vid föregående möte där man värderat de

offentliga finanserna – det görs ju från EU:s sida – och även de nationella institutionerna. Bakgrunden är att man tycker att det grundläggande underskottsförfarandet fungerar förhållandevis väl, men den framåtblickande delen är mer bekymmersam.

Det är två grundproblem som man kan se i de europeiska offentliga finanserna. Det ena är att det finns en tendens att man i goda tider inte gör tillräckligt för att sanera de offentliga finanserna alternativt att man till och med för en pro-cyklisk finanspolitik. Den diskussionen är naturligtvis kontroversiell. Inte minst våra vänner i Frankrike – och det kan man tycka är begripligt givet den ekonomiska politik de för – tycker att det här är någonting som de inte vill ha något stramt ramverk för.

Den andra delen är att EU gör noggranna beräkningar kring demografi. Ett stort antal länder har långsiktigt väldigt betydande problem. För svensk del har vi – det gjorde jag inlägg om på förra mötet – en stram budgetordning. Vi har ytterligare tagit ett antal steg för att förtydliga den kring sätet att mäta överskottsmålen framåtblickande, att reducera skatteutgifter och några ytterligare punkter.

Jag kommer förmodligen att göra inlägg på detta och understryka betydelsen av att man förstärker den preventiva armen i stabilitetspakten och att det i grunden måste bygga på att man har nationella regelverk och ramverk för finanspolitiken som är långsiktigt uthålliga. Ni minns säkert att jag här gjorde en redogörelse för strukturellt sparande och att det är problematiskt att man har haft en väldigt mekanisk metod för det i EU-kommissionen. Nu har de inbjudit länderna att komma med synpunkter på hur man kan utveckla den här bedömningen. Det tror jag i grunden är bra.

Från vår sida är det som ligger för beslut helt oproblematiskt. Vi skulle naturligtvis ha önskat att det var mer långtgående i den nordeuropeiska skandinaviska riktningen, men det är det inte.

När det gäller kvaliteten på offentliga finanser fortsätter den diskussionen. Den handlar mycket om att försöka att hitta bättre underlag för att jämföra effektiviteten i olika delar av den offentliga sektorn med varandra. Lite grann ligger vi i framkant där, om jag får säga det, även på detta område. Inte minst via Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi

har vi under lång tid hållit på att utveckla ett sätt att förhålla oss till de här frågorna.

2007/08:3
5 oktober

Man kan tycka att den offentliga sektorn i Sverige är stor. Det är en sak. En annan sak är att den har en sammansättning där det ligger rätt stor tyngdpunkt på saker som kan vara bra ur tillväxthänseende. Så även den är rätt oproblematisk för oss.

Det faktum att man vill förbättra mätningar av kvaliteten på offentliga utgifter är för svensk del helt oproblematiskt. Så även där stöder vi den inriktning som kommissionen presenterar.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Rent tekniskt finns det utkast till slutsatser utsända i Utskick 1 vad gäller både 4 och 5, men nu har ni hört att inledningen omfattar båda. Det finns det säkert också inlägg som gör, om det är någon som vill göra sådana.

Jag finner inte så. Då kan nämnden gå till beslut.

Vad gäller punkt 4 finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar avvikande mening från Vänsterpartiet.

Sedan gör vi om detta på punkt 5. Vi sammanfattar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende med avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till punkt 6, Den ekonomiska och finansiella utvecklingen, Uppföljning av det informella mötet i Porto. Där kom det i morse till kansliet ett förslag till rapport. Den ligger utdelad på bordet. Vi beklagar såklart – så är det i EU-sammanhang ibland – att den kom nu. Men den finns på bordet för er som vill titta extra på den. Vi kan be finansministern att orda lite extra om vad som förväntas hända i den här frågan.

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m):

Låt mig understryka att även jag fick rapporten nu på morgonen. Jag vill ändå säga några saker.

Det ser ut som om det nu skett en stabilisering på de finansiella marknaderna i Europa. Det är en utveckling som kommer att följas närmast dagligen. Som ni känner till har det varit rätt betydande ingripanden från ECB:s sida för att tillhandahålla likviditet. Jag måste säga att vi inte har någon

anledning att ha synpunkter på ECB; vi är inte medlemmar i valutaunionen.

Om jag ändå får göra en reflexion tycker jag att det är klokt att en centralbank i ett sådant här läge gör vad den kan för att tillhandahålla likviditet. Om man inte gör det kan det nämligen leda till akuta kriser. Den kortsiktiga slutsatsen måste vara att centralbanker och andra ansvariga myndigheter, på kort sikt, anstränger sig för att tillhandahålla likviditet så att inte banker och andra finansiella institutioner hamnar i problem.

Den bedömning som kommissionen gör är att det som hittills hänt inte haft några större effekter. Det handlar om tiondelar av bnp för 2008 och 2009. Det är väl den erfarenhet man kan dra.

Jag roade mig med att läsa Alan Greenspans memoarer. Han går igenom ett antal av de finansiella kriserna. Den slutsats man väl kan dra av erfarenheterna från 90-talet, och även av elfte september, är att de finansiella systemen, när man väl tillhandahåller likviditet, visat sig vara mycket robusta och att de realekonomiska effekterna följaktligen blivit väldigt små. Det är den bedömning även vi gör. Jag kan i sammanhanget också nämna att det naturligtvis förekommer noggranna kontakter mellan oss och Riksbanken, Finansinspektionen, Riksgälden och andra myndigheter som följer denna utveckling.

Den här gången förefaller det vara så – vilket ju många också konstaterat – att Sverige klarat sig väldigt väl. Jag har i riksdagsdebatten framhållit att den nuvarande regeringen naturligtvis ska ta åt sig någon ära av det, men även tidigare regeringar ska ha ett stort beröm för detta eftersom vi upparbetat en trovärdighet på de finansiella marknaderna som gör att det inte primärt är svenska tillgångar som ryker i denna typ av förlopp.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Det innebär för nämndens del att det här är en förberedande diskussionspunkt. Det är alltså inte fråga om ett skarp beslut. Tycka till ska vi förstås göra.

Anf. 30 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag vill tycka till om formerna. I det material som ligger på bordet är endast varannan sida kopierad. Då är det svårt

att ens få en hint om vad det gäller. Dessutom är materialet på ett främmande språk. Jag vill framhålla att jag sitter i Sveriges parlament, och då vill jag ha åtminstone en förstasida på svenska som kort redogör för vad materialet innehåller.

2007/08:3

5 oktober

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Först ska jag naturligtvis beklaga, liksom finansministern gjorde, att materialet inte kom förrän nu. Jag ska också beklaga att kanslichefen var tvungen att hasta i väg på en begravning och vi har haft det lite extra körigt på kansliet, särskilt eftersom det kom dokument samma morgon. Men om tillförordnade kanslichefen Margareta Hjorth vill kommentera detta är hon välkommen att göra det.

Anf. 32 Föredraganden MARGARETA HJORTH:

Nej, det finns inget att kommentera. Det är den mänskliga faktorn som slagit till. Tyvärr.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Låt mig återigen inskräpa att det inte handlar om slutsatser, skarpa beslut och sådant, utan det är snarare inriktningen som finansministern redogör för och som vi har att notera här. Det var därför jag sade det där om att orda, tycka och så vidare. Jag tror att vi alla delar åsikten om saker som kommer i sista minuten.

Anf. 34 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Jag tycker att det är en viktig diskussion som ni ska ha när det gäller uppföljningen i Porto. Även om det är så som finansministern säger att det hela nu lagt sig något betonade statssekreteraren på det informella mötet allvaret i den ekonomiska situationen och ansåg att den allmänna riskbilden var på nedåtsidan. Det var den 14 och 15 september. Sedan dess har det hela rätat upp sig lite. Jag tycker dock att det är oerhört viktigt att vi noga följer den här delen. Det kan ju fortfarande vara så i många banker att man ännu inte riktigt vet hur det ser ut.

Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m):

Låt mig till Christina Axelsson bara påpeka att det är fråga om ett brev från ordförandeskapet som finns med som underlag för den diskussion som ska äga rum i Europeiska rådet.

Den stora diskussionen rör eurogruppen. Den gäller hur ECB ska agera i en likviditetskris. Det kan vi naturligtvis utifrån svenska erfarenheter ge råd om eftersom vi gått igenom det och därmed har en rätt stor kompetens på området. Vi tycker att inriktningen på åtgärder i huvudsak är bra. Man vill alltså förbättra transparensen kring redovisningen, utveckla värderingsstandarder för likvida tillgångar, förstärka ramverket för riskhantering och övervakning samt underlätta marknadens funktionssätt bland annat rörande ratinginstituten, som varit rätt problematiska i den här processen. Inriktningen är ur svensk synvinkel klok.

Det som måste göras akut är likviditetshanteringen. Det gör man. Det som långsiktigt bör göras är att strama upp ramverket. Möjligtvis skulle vi ur svensk synvinkel vilja gå längre, men det rör egentligen hela diskussionen om hur ECB och euroområdet ska ordna sin finansiella stabilitet inom ramen för sin valutaunion.

När det gäller Sonia Karlssons fråga vill jag säga att Per Jansson, som i dessa frågor har lång erfarenhet från både Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och Riksbanken, redogjorde för det som är den bedömning vi har i budgeten. Vi har gjort en marginell justering av den prognosen. Däremot är det tydligt att riskbilden på ett tydligt sätt förskjutits i en mer negativ riktning.

Nu ska man komma ihåg att vi ganska många gånger överdrivit riskerna. Till exempel gjorde Finanssen efter Asienkrisen hösten 1997 en helt ny prognos, och den visade sig vara den sämsta prognos departementet gjort. Det är alltså viktigt att inte drabbas av panik. Man ska följa utvecklingen noga men inte överreagera. Snarare ska man agera för att stärka upp ramverket.

Jag måste säga att jag tycker att det i grunden är ett rätt klokt papper.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Då kommer vi inte längre just i dag. Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Jag konstaterar också att Kristina Hulting från kansliet är och kopierar ytterligare en vända så att vi får del av det som kom till kansliet vid niotiden i morse. Det kommer att utdelas under mötet till dem som vill titta närmare på det.

Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag kan svara väldigt kort. Det här rör alltså uppföljningen av att EU vill minska de administrativa bördorna i EU:s lagstiftning. Det finns ju många liknande nationella mål. Vi förde den diskussionen i våras, och frågan är ur vårt perspektiv okontroversiell. Vi stöder detta.

Anf. 38 HILLEVI LARSSON (s):

Vi hade en diskussion om detta i civilutskottet senast i går.

När man gör stora ingrepp i regelverket kan det få negativa konsekvenser. En konsekvens som lyfts fram av bland annat remissinstanserna gäller ekobrottsligheten. Om man försämrar möjligheten till revision, om man inte längre ställer krav på offentlighetsgranskning, får man inte heller någon insyn i ekonomin.

Det handlar om att stärka konkurrenskraften, och ekobrottslighet stärker den knappast. Snarare är det tvärtom. Stora belopp undandras, och de som inte sköter sig skapar dessutom en illojal konkurrens.

Vi fick en viss förståelse för detta i civilutskottet i går. Jag hoppas att man även här tar till sig att det kan få negativa konsekvenser. Det är viktigt att se till att så inte sker. Stora belopp försvinner även i Sverige på grund av ekobrottslighet.

Anf. 39 ULF HOLM (mp):

Frågan är om här finns någon skillnad mellan stora och små företag. Det kan för små företag vara mycket svårt att ge sig in på den europeiska marknaden med offentlig upphandling etcetera på grund av de regelverk som finns. Jag hoppas att man också tittar på detta.

Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (m):

Låt mig börja med Hillevi Larssons frågeställning. Vi har i Ekofin mycket diskussioner kring ekonomisk brottslighet; inte minst har det tyska ordförandeskapet tryckt på detta. Det som står i slutsatserna är att vi ska göra detta "while safeguarding the wider objectives and benefits of legislation and regulation". Inte minst rör det de beslut som ligger inom momsområdet, som vi naturligtvis kommer att återkomma

till. Där har vi också gjort en del vad gäller omvänd momsföring i byggsektorn. Ja, ni känner till att tyskarna har starka intressen där. Den aspekten är alltså väl företrädd. Det är sällan man kan samla många finansministrar och de inte är angelägna om offentliga intäkter, kan jag avslöja.

När det gäller regelbördan är den ofta beroende av att man har förenklingar för små företag. Ofta innebär det att man får en större regelbörda i både skattesystem och övriga regler. När man ska vidta dessa åtgärder måste man naturligtvis klara av att göra förenklingar utan att det därmed blir ett regelverk som i huvudsak är anpassat till väldigt stora företag. Det är en komplikation. Det har Ulf Holm helt rätt i. Vi delar den hållningen.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Punkt 8, Flexicurity – ekonomiska aspekter. Där finns det ett kommissionsmeddelande och utkast till slutsatser utsända i utskick 1. Frågan är förhållandevis ny i Ekofin men inte i rådet, som bekant. Jag vill uppmärksamma nämnden på, och även understryka, att det är en del av en fråga som i sin större helhet behandlas av det så kallade Epscorådet – dessa förskräckliga förkortningar! Arbetsmarknadsministrarna med flera kommer alltså att fortsätta att ta ett helhetsgrepp om frågan. Jag ber er därför att koncentrera era inlägg och annat till just de ekonomiska aspekterna.

Anf. 42 Finansminister ANDERS BORG (m):

Ni har säkert läst rapporten, som är utsänd. Det är ett mycket brett material som man väl kan säga präglas av två ambitioner. Den ena är att vi i Europa, i alla de europeiska länderna, har ett behov av att underlätta ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Då kan man naturligtvis diskutera hur det ska göras. I detta papper diskuterar man fyra olika vägar framåt, som väl i stort sett inkluderar alla tänkbara vägar framåt, för de europeiska länderna.

Slutsatserna är alltså inte så väldigt skarpa, vilket man ur svensk synvinkel möjligtvis kan tycka är klokt. Det handlar om nationella strategier som bör grundas i de demokratiska val man har till sina parlament och den inriktning man får på politiken.

Sedan kan det naturligtvis alltid vara viktigt att ha erfarenhetsutbyte. Jag kommer, vilket knappast kommer att förvåna församlingen, att argumentera för att den svenska regeringens politik är mycket bra, att den bidrar till ökad sysselsättning genom att det lönar sig bättre att arbeta, är enklare att anställa och mer attraktivt att driva företag. Jag kommer också att säga att jag delvis tycker att beskrivningen av vad *flexicurity* är haltar lite grann.

Jag vet att mina danska kolleger där har samma hållning, även om vi och danskarna har lite olika syn på det. Vi är mer övertygade om att det är viktigt att sänka skatter och tydliggöra arbetslinjen i transfereringssystemen än att till exempel göra en omfattande avreglering av arbetsrätten.

Samtidigt ska man konstatera att det som skrivs i rapporten i praktiken är oproblematiskt ur svensk synvinkel, relativt det gällande regelverket. Det man framhåller om arbetsrätten är nämligen att det framför allt är möjligheten att anpassa arbetsstyrkan utifrån ekonomiska skäl som är avgörande. Man konstaterar att forskningen visar att detta inte har någon effekt på sysselsättningen men att det kan ha effekt på enskilda grupper.

När det gäller möjligheter att reducera antalet anställda utifrån bristande efterfrågan har ju Sverige väldigt liberala regler jämfört med många andra europeiska länder. Ur svensk synvinkel kan man snarast säga att det här i den meningen är en uppbackning av den svenska linjen.

Men, som sagt, det blir en bred diskussion som i grunden egentligen mer handlar om de ekonomiskpolitiska strategierna.

Anf. 43 LARS LILJA (s):

Det är väl som det sades att det här gränsar till Littorins område. Så är det. Jag kan dock anta att finansministern haft ett finger med i spelet när det gäller den svenska arbetsmarknadspolitiken.

Det man kan läsa sig till i rapporten är svårt att ha så mycket synpunkter på. Jag tycker att den rapport som rådet lämnat är bra. Det är svårt att kritisera den i någon större omfattning även om det väl finns en del detaljer som vi socialdemokrater naturligtvis kan ha synpunkter på.

Det man i diskussionen ofta kommer tillbaka till är att om man tycker att det här är bra blir frågan vad man sedan gör

hemma. Jag har ställt den frågan tidigare. Jag fick nästan inte ställa den, men jag tycker att den är relevant. Om vi pratar om flexibilitet på arbetsmarknaden handlar det många gånger till exempel om att det ska vara lättare att byta jobb. Och om det ska vara lättare att byta jobb måste man ha möjlighet att utbilda sig och gå i arbetsmarknadsutbildningar för att kunna stärka sin position på arbetsmarknaden.

Säkerheten handlar naturligtvis om möjligheterna att till exempel komma in i arbetsmarknadsförsäkringen. Det handlar också om trygghet i anställningen på andra sätt.

Då kan vi uppleva att vi med den politik som nu förs i Sverige backar lite grann på båda dessa punkter. Om vi tycker att det här är bra, om man i rapporten i stora stycken tycker att flexibiliteten ska stärkas, och i vissa stycken även säkerheten på arbetsmarknaden, att vi själva så att säga lite grann backar tillbaka på de här områdena utifrån den tidigare politiken, blir frågan: Betyder det att vi inte riktigt håller med om det som rådet skriver i rapporten?

Anf. 44 CHRISTINA AXELSSON (s):

Vad jag förstår är den här rapporten till intet förpliktigande, utan det är mer, som finansministern sade, en fråga om benchmarking, utbyte av erfarenheter och så. Då tycker jag också att det är viktigt att vi i Sverige tar till oss vad andra har lärt sig på vissa områden.

Om man läser rapporten ser man att det finns en studie, och en not med Bassanini och Duval, som visar att en ökning med 10 procent av utgifterna för aktiva arbetsmarknadsåtgärder per arbetslös ger en minskning av arbetslösheten med 0,4 procent.

Jag tycker att det är viktigt att man när man diskuterar den här typen av program tar till sig vad det står. Jag hoppas att den nuvarande regeringen gör det.

Jag har också en liten fråga. Jag antar att ministern kommer att göra någon typ av inlägg om det här, mer än att berätta hur förträfflig man är och att man drar ned för dem som redan har det jobbigt. När det tas upp exempel på *flexicurity* i någon av bilagorna skriver Holland att man har deltidarbete, och det står ordagrant under Tillfälliga arbeten i Nederländerna på s. 41 längst ned: Den stora majoriteten deltidarbete, som i de flesta fall är kvinnor, har själva valt det.

Jag tycker att det här skulle göra att ministern på mötet säger att det finns mycket som gör att kvinnor tvingas välja deltidarbete, bland annat att det inte finns skolmat, inte finns tillräckligt med barnomsorg och så vidare, och att dessa frågor faktiskt håller ihop. När vi nu diskuterar en åldrande befolkning i Europa är det viktigt att man också kan ha kvinnor i arbetskraften. Det är också väldigt viktigt för kvinnor för att de ska vara fria och självständiga och så vidare.

Jag undrar därför om det inte vore läge för finansministern, med det höga arbetskraftsdeltagande bland kvinnor som vi har i Sverige, att göra ett inlägg och tala om att vi vet bättre i det fallet, men att man i fallet med satsningar på arbetsmarknadsåtgärder i den nuvarande regeringen inte riktigt har lärt sig läxan.

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det är naturligtvis så, som både Lars Lilja och Christina Axelsson påpekar, att detta är frågor som framför allt är erfarenhetsutbyte. De erfarenheterna beror på vilken regering man har och vad den gör. Det finns ett mycket stort intresse i Europa för det som den svenska regeringen gör och rätt stor uppmärksamhet på de förändringar vi gör i politiken eftersom de uppfattas som ett kraftfullt försök att öka sysselsättningen på en arbetsmarknad som inte har fungerat flexibelt utan lett till stort utanförskap. Det kan vi gärna ha en diskussion om, men det är återigen en risk att vi upprepar budgetdebatten.

Låt mig göra några korta reflexioner, en del om flexibiliteten. Där kan man naturligtvis, som rådet konstaterar i sin rapport, hävda att en stram arbetsrätt är problematisk för vissa grupper, till exempel ungdomar och de med svag förankring på arbetsmarknaden. Då kan man välja lite olika vägar att hantera det. Den väg vi har valt är att i stället jobba med nystartsjobb och sänkta sociala avgifter. Då minskar man den ekonomiska risken för arbetsgivare att anställa personer ur den gruppen. Vi har också valt att göra ett korttidskontrakt på 24 månader. De två sakerna i kombination bör göra det väsentligt lättare att upprätthålla flexibilitet inom ramen för den nuvarande ordningen på arbetsmarknaden.

När det gäller a-kassa ska man komma ihåg att huruvida a-kassan i ett land är problematisk eller inte beror på hur generös den är. Det finns ett antal länder i Europa som har

väsentligt mycket stramare arbetslöshetsförsäkring än Sverige. Vi har, även med den nuvarande regeringens linje, kanske Europas eller till och med världens mest generösa arbetslöshetsförsäkring vad gäller ersättningsnivå, längd och kvalifikationskrav. Det är ju en del av att vi i Sverige har haft en hållning där vi vill upprätthålla en någorlunda god ekonomisk trygghet. Sedan kan man diskutera exakt var den ska ligga. Men när man diskuterar ett antal europeiska länder handlar det om att de har väldigt rudimentära arbetslöshetsförsäkringar.

Sedan finns det ett antal länder, som Sverige, Tyskland och England, där regeringarna har valt att göra kraftiga uppstramningar. Gordon Brown gjorde begränsningen på a-kassan till sex månader och 65 procent. Peer Steinbrück och socialdemokraterna i den tyska regeringen gjorde begränsningen till 65 procent i tolv månader. Det hänger ihop med att man har uppfattat att om det blir för generöst får man inte omställningsaspekten tydlig i försäkringen. Men det är alltid en avvägning, så jag kan ha stor respekt för att a-kassan bör vara en diskussionspunkt som är nationell på basis av vilket problem man har i respektive land.

När det gäller Christina Axelssons synpunkter kan jag göra två reflexioner. Den ena är att man ska komma ihåg att regeringen i Sverige, även den nuvarande, tillhör de regeringar som satsar mest på aktiv arbetsmarknadspolitik i Europa. Vi har också fått mycket uppmärksamhet för den omläggning vi gör, att vi koncentrerar resurserna på dem som står längst ifrån arbetsmarknaden och att vi i större utsträckning arbetar med nystartsjobb och skattelättnader för att därigenom få en tydligare linje mot att det är viktigt att man är i ett normalt arbete. Vi får väl återkomma och utvärdera det löpande, men där har vi inte riktigt samma syn inom hela riksdagen.

När det gäller deltidsarbete och kvinnor tycker jag att det ligger mycket i det Christina Axelsson säger. Det finns väldigt mycket i de europeiska systemen som bidrar till både deltidsarbetslöshet och lågt förvärvsarbete för kvinnor. Det viktigaste är kanske framför allt att man i rätt många länder har kvar sambeskattningen, som gör att inkomsterna för den andra personen i hushållet som går in på arbetsmarknaden, som ofta är kvinnan, får en väsentligt högre beskattning, i många fall en närmast perverst hög beskattning, om jag ska

citera vad Stig Malm en gång sade om de skattesatser som rådde för höginkomsttagare i Sverige. Samma sak gäller naturligtvis diskussionen om barnomsorg.

2007/08:3
5 oktober

Jag kommer att göra ett rätt långt inlägg i den här diskussionen där jag argumenterar för vår linje. Jag kan gärna lyfta fram aspekten med jämställdheten, för det är en viktig del att vi har ett bättre system. Det som regeringen nu gör med både jobbvdraget och jämställdhetsbonusen kommer att ytterligare bidra till att förstärka den inriktningen. Men på den punkten kanske vi inte har full enighet i den svenska riksdagen.

Anf. 46 JACOB JOHNSON (v):

Först kan jag uttrycka min delaktighet i Christina Axelsons synpunkter. Det är bra att finansministern vill ta upp frågan om jämställdheten.

När det gäller sakfrågan är det en beslutspunkt där vi ska ta ställning till om vi stöder regeringens ståndpunkt till rapporten. Det gör inte vi i Vänsterpartiet när det gäller de ekonomiskt strategiska huvuddragen, som till exempel formuleringen att kombinera ”vikten av hållbara finanser” med skatesänkningar och ”behovet att göra arbete mer lönsamt”. Där har vi en annan huvudlinje, så jag anmäler avvikande mening.

Anf. 47 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Så mycket mer behöver egentligen inte tilläggas från mitt håll efter finansministerns senaste inlägg. Jag tycker att det här materialet, meddelandet från kommissionen, var väldigt intressant att ta del av. Vi bör också notera, precis som är sagt från flera håll, att slutsatsen är att det inte finns en modell som passar alla utan att varje land måste utgå från sin situation eftersom det kommer att se olika ut, även utifrån de deskriptiva bitarna i kommissionens meddelande.

Man kan också fråga sig hur pass giltiga de typindelningar som man gör är. Jag tycker att man kan se i vårt land och i många andra länder att det är en blandning av alla de här typologierna, och då blir det ännu mer grannlaga hur man angriper problemet.

Det är inte helt lätt att i kommissionens meddelande vaska fram vilka de gemensamma principerna är som ni tar ni ställning till, och det kanske vore bra om finansministern

kunde förtydliga vilka principer det är som vi ställer oss bakom och tycker är bra.

Det var, som sagt var, ett väldigt brett upplagt material som jag tyckte att det var intressant att läsa. Det är viktigt att vi diskuterar de här frågorna i ett perspektiv där vi också är öppna för att lära av andra länder som har gjort bra saker.

Anf. 48 Finansminister ANDERS BORG (m):

Låt mig vara förhållandevis kort. Jag har stor respekt för att Jacob Johnson inte stöder regeringens linje i den här frågan. Det framgår i andra sammanhang.

När det gäller Sven Gunnar Perssons viktiga frågor belyser de varför det här är en bra sak att ha i Ekofinrådet och i andra råd. Det finns inte en modell som är rätt, och det är inte ett land som fungerar bättre än alla andra länder, utan vi har mycket att lära av varandra i olika avseenden. Då är den här typen av diskussioner kring erfarenhetsutbyte viktig.

Jag håller med Sven Gunnar Persson om att typindelningen var rätt överlappande och inte helt klargörande, om jag uttrycker mig försiktigt.

Vad det är för principer man ställer sig bakom: Den grundläggande tanke som de har när de definierar *flexicurity* är att det ska innehålla ett moment av en arbetsrätt som uppmuntrar att människor kan röra sig på arbetsmarknaden och som både ger respekt för trygghet och underlättar rörlighet, att man ska ha en aktiv arbetsmarknadspolitik som ger möjligheter för människor att komma i aktiva åtgärder snarare än att fastna i passivitet, att det ska vara en fråga om att underlätta livslångt lärande och att man måste ha en trygghetsförsäkring som uppmuntrar arbetslinjen. Det är de fyra principerna. Sedan inser vi allihop att man kan göra en oändlig mängd kombinationer av dessa där man kan dra olika erfarenheter.

De här diskussionerna tycker jag är en av de bättre sakerna med EU-samarbetet. Vi har alla anledning att försöka lära av varandra på de här punkterna.

Anf. 49 ULF HOLM (mp):

Det är lite svårt att ställa sig bakom de här principerna, för de kan betyda vad som helst. I enlighet med riksdagens utlåtande om EU-kommissionens förslag till grönbok tänker jag ha avvikande mening. Nu lyfter vi framför allt upp proble-

matiken att det inte kan vara ett system i EU därför att länderna ser så pass olika ut. Vi måste bejaka detta. Att då börja prata om arbetsrättsliga frågor på EU-nivå låter sig inte göras så enkelt.

Jag tycker att man ska utgå från olika länders förutsättningar att gå vidare med detta. Det står också i papperet. Samtidigt pekas det ut ett antal saker som man enskilt kan skratta åt eller tycka är jättebra, men man måste se på hela landets ekonomi och förutsättningar i de olika frågorna. Det gäller till exempel frågan om deltidarbete. Finansministern vet vad vår uppfattning i den frågan är.

Vi har avvikande mening i detta.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:
Noteras.

Anf. 51 PEDER WACHTMEISTER (m):

Det här är inte så mycket en fråga som en reflexion.

Vi har väldigt lätt att diskutera EU 15 när vi talar om gemensamma frågor. Vi glömmer bort de tolv nya länderna, kanske de tio som bara för några år sedan låg bakom järnriddån och som har ett behov av väldigt mycket hjälp, stöd och kompetens för att komma in i det fina system som vi lever i. Vi ska alltid bredda debatten så att alla 27 länderna är med.

Anf. 52 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Från vår sida säger vi att vi tycker att det här är bra skrivelser. Men det som kommer sedan – det här är skrivet så att man egentligen kan tolka det hur man vill. Men som vi tolkar det som i dag ska godkännas är det helt okej. Sedan får vi i andra sammanhang ta diskussionen om vad som kommer ut av det. Vi har alltså ingen avvikande mening i dag.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:
Noteras.

Frågan kommer tillbaka inför Epscorådet i december, om inte förr.

Anf. 54 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag kan vara väldigt kort. Det ligger mycket i det som Ulf Holm säger, att vad den här rapporten visar är att vi inte har ett system. Det är till och med märkligt att göra en typologi på fyra system. Europa har en mycket större mångfald än så.

Delvis måste vi tala om arbetsrättsliga frågor i EU, därför att det är en del frågor, till exempel arbetstidslagstiftning, som ligger där.

Nu ska sägas att den svenska hållningen i det sammanhanget i dag är och tidigare har varit att det här i grunden bör vara nationell beslutskompetens. Det bör vara en fråga för respektive parlament och respektive parter på arbetsmarknaden att fatta beslut om snarare än EU. Det kan vara väldigt bra att de diskuteras gemensamt även om man inte eftersträvar ett gemensamt beslutsfattande. Jag tror att vi skulle ha en bred majoritet här i riksdagen för att motsätta oss det.

När det gäller Peder Wachtmeisters reflexion får jag säga att det är det som gör att typologin blir så spretig, att länderna är väldigt skiljaktiga. Det som dock är slående är att samtliga länder har betydande problem med flexibiliteten på arbetsmarknaden, särskilt ur ett långsiktigt perspektiv. Ska vi klara globalisering och omställning respektive få ut fler på arbetsmarknaden behöver samtliga länder jobba med reformer.

Jag kan som reflexion till Susanne Eberstein säga att jag har full förståelse för den positionen, därför att det här papperet är ju inte ett beslutspapper utan en bred beskrivning och ett antal rätt vida principer. I detta papper ryms de flesta tänkbara regeringskonstellationer i Sverige.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar avvikande mening från v och mp.

Vi går vidare till punkt 9 om dialoger med tredjeländer. Apropå avgränsningar etcetera vill jag säga att här finns ett underlag utsänt, ett så kallat icke-papper. Om detta ska alltså rådet informeras. Vi ska väl inte behöva göra så mycket mer i nämnden heller.

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det här handlar om att kommissionen för dialoger med enskilda länder i framför allt finansmarknadsfrågor. Det som framgår av papperen är att diskussionen i huvudsak rör förhållandevis tekniska saker. Det är bara att notera att vi får informationen; jag tycker inte att det är mycket att orda om.

Inte jag heller. Är det någon som vill yttra sig om det får ni förstås göra det.

Vi tackar för informationen i denna punkt och går vidare till punkt 10, som däremot har två beslutspunkter angående finansiella tjänster. Utkast till slutsatser är utsända med utskick 1, och de här frågorna är bekanta för er som jobbar med finansfrågor. Vill finansministern kommentera dem? Har det hänt något nytt?

Anf. 58 Finansminister ANDERS BORG (m):

Mycket kort: Den viktigaste av de här diskussionerna tycker jag är den som rör finansiell stabilitet, och det har vi delvis varit inne på när vi diskuterat återrapporteringen, så jag ska inte säga mer om det här.

Clearing och avveckling är en lång process. Det har noterats att det är väldigt dyrt att klara av clearing och settlement i Europa. Man jobbar här med att hantera den frågan och föra den framåt. Vi har inga problem med de slutsatser som här har dragits.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i ärende 10.1 och även i 10.2. Vi är klara med punkt 10 och vänder på det blå bladet. Där står det "Övriga frågor". Där är det uppsatt en punkt angående Galileo.

Häng med nu! Det har hänt en del bara sedan förra veckan. Jag ska presentera detta för nämnden.

Som finansministern vet sitter vi här och lägger pussel på fredagarna med diverse rådsmöten, inför och efter. Finansministern ska strax berätta för oss vad som kommer att hända på Ekofinrådets agenda. På transportministrarnas agenda förra veckan stod Galileopunkten också med vad gällde bland annat kommissionsmeddelandet om att finansieringen behövde ses över. Transportministrarna tog då beslut inom ramen för det nämnden sade här. Vi hade ju en ganska kritisk transportminister – kritisk i förhållande till kommissionsförslaget. Det mandatet bekräftades även här i nämnden. Sedan åkte hon till rådsmötet, och sedan samrådde vi skriftligt om slutsatser som antogs av transportministrarna.

Eftersom det var flera ministrar som i likhet med den svenska var ganska kritiska i finansieringsfrågan har två saker därefter hänt. Det första är att det antogs en reviderad version av slutsatserna. Den delas ut på bordet nu, för vi fick den nu. Den kommer i återrapporten från transportministerrådet. Har finansministern fått den? Nej, det har han inte. Då kan vi dela ut den dit också. Vi kan väl börja där. Finansministern får väl kommentera det på volley, och vi med.

I princip är det som sagt så att de slutsatserna var en kompromiss för att tillmötesgå de länder, flera med oss, som var kritiska i finansieringsfrågan. Därefter har frågan också varit uppe i Coreper, som i sin tur bekräftar det vi också pratade om förra veckan: att det är viktigt att just finansministrarna tittar på Galileofrågan inför ett integrerat beslut – så heter det fortfarande – det vill säga där alla berörda instanser ska ta tag i det här.

Något slutligt avgörande ligger alltså inte i korten nu heller. Men finansministrarna ska titta just på finansieringsspekten. Jag vet att finansministern läser ganska snabbt, så han har säkert hunnit läsa detta. Jag lämnar ordet till honom för kommentar om läget just i dag i alla fall.

Anf. 60 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi hade frågan uppe på det förra vanliga Ekofinmötet, som ni såg i återrapporeringen. Positionerna här är förhållandevis väl kända. Vi tillhör den budgetrestriktiva linjen, där vi och holländare och ett antal andra länder är pådrivande. Jag kommer att göra inlägg i diskussionen med den inriktningen.

Man ska dock komma ihåg att det här blir en allmän diskussion. Det är rätt tydligt att vi har påtagligt olika uppfattningar. Möjligtvis kan diskussionen föra ärendet något framåt, men i huvudsak tror jag att vi kommer att markera våra respektive inställningar inför det slutgiltiga avgörandet.

Anf. 61 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Jag vill bara få bekräftat det som finansministern säger, att regeringen står kvar vid det budgetrestriktiva, att man inte ska kunna förändra något med ramar eller liknande, så att det är kvar. Jag har den skrivning som fanns som underlag när transportministrarna var här. Jag förutsätter att det gäller att vi säger att det ska finansieras

inom nuvarande långsiktiga budgetramar, att det inte ska bli några förändringar, att finansiella perspektiv måste respekteras.

2007/08:3
5 oktober

Anf. 62 JACOB JOHNSON (v):

Vi stöder budgetrestriktiviteten. Nu kommer alla investeringar att ske genom EU. Men i driftsfasen är det tänkt att det ska finnas privata intressenter, som jag förstått det. Jag vill uttrycka oro för att även den finansieringen kanske kan hamna i knät på EU.

Anf. 63 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru ordförande! Jag ska inte förlänga det här speciellt mycket. Vi har diskuterat det många gånger. Det är nog känt vad vi egentligen tycker här.

Jag vill bara upprepa att man från början hade ett kraftigt inslag av privat finansiering i projektet. Den delen finns kanske inte med nu i samma omfattning, och det är väl frågan om den över huvud taget existerar. Det är oftast industrin som gör rätt vettiga bedömningar om osäkerheter och om det här ska vara något vettigt eller inte. Om de drar sig ur tycker jag att man själv ska ta sig en funderare på om det här är vettigt eller inte.

Anf. 64 Finansminister ANDERS BORG (m):

Sonia Karlsson kan vara helt trygg med att vi kommer att ha exakt samma hållning som tidigare. Jag kommer att argumentera för den så starkt jag kan i nära samarbete med våra budgetrestriktiva vänner i de budgetrestriktiva länderna.

Jag delar naturligtvis Björn Hamiltons farhågor; de ligger egentligen också i Jacob Johnsons fråga. Om projektet har haft sådana svårigheter att få privat finansiering kan man naturligtvis vara orolig dels för att det får effekter för framtiden, dels för att det är en indikation om hur pass bra projektet i sig är, så det kan vara viktigt att påtala även för Ekofinrådet.

Anf. 65 SONIA KARLSSON (s):

Fru ordförande! Eftersom också EIT nämndes vill jag understryka den avvikande mening som vi har i den frågan. Den gäller fortfarande.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Vill Sonia Karlsson anmäla en sådan här?

Anf. 67 SONIA KARLSSON (s):

Jag bara understryker att vi har haft en avvikande mening gällande EIT och att den fortfarande gäller.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Det noterar vi. Vill finansministern säga något i den frågan? Nej, det vill han inte.

Både EIT och Galileo ligger i samma kommissionsmeddelande som även transportministern tidigare har uttalat sig om. Det finns där en regeringsposition: Inte heller i EIT-fallet vill man vidga några ramar, så att säga.

Men jag tittar på Sonia Karlsson igen, eftersom Socialdemokraterna i Galileoärendet, åtminstone under de senaste veckorna, inte anmält några avvikande meningar.

Anf. 69 SONIA KARLSSON (s):

Det gör vi inte nu heller. Jag fick ett bra svar från finansministern: att det som sagts tidigare om budgetrestriktivitet fortsatt gäller. Det är vi överens om, och därmed är jag nöjd.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Utmärkt! Därom råder väl inga tvivel – tror jag.

Anf. 71 ULF HOLM (mp):

Nej, inga tvivel. Men vi behöver väl inte anmäla avvikande mening vid en diskussionspunkt? Ni vet ju att vi är väldigt kritiska till det här och sympatiserar mycket starkt med den budgetrestriktiva hållningen, men vi vill ändå inte gå med på detta.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Eftersom det inte sker några förflyttningar i någon riktning och vi är rörande överens om vikten av budgetrestriktivitet, i alla fall i den här frågan, kan vi just i dag för nämndens del nöja oss med att tacka för informationen i frågan. Sedan får finansministern ta till sig de diverse medskicken och har säkert anledning att återkomma. Kan vi göra så? Svaret är ja.

Då har vi gått igenom nästan hela den blå agendan utom punkt 2, som bekant, alltså godkännande av A-punktslistan.

Där föreligger dels en tidigare utsänd preliminär A-punktslista, dels ett tillägg i en Ekofinfråga, som vi delade ut på bordet nu i morse, dels två regeringsbeslut, ett angående Tchad och ett angående krigsförbrytartribunalen, var det väl. Är det någon som vill fråga något om dessa?

2007/08:3

5 oktober

Anf. 73 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! När det gäller punkt 8 börjar jag undra om redogörelsen för vapenexporten skickas automatiskt till försvarsutskottet eller om man ska börja leta själv på EU-nämnden.

Punkt 15 gäller terroristfinansiering, och det är en vanlig avrapportering, men det står också att man lägger fram en massa nya förslag. Frågan är hur de behandlas.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag ställer frågan om punkt 8 till dagens kanslichef, Margareta Hjorth.

Anf. 75 Föredraganden MARGARETA HJORTH:

Jag har ingenting att tillägga, för jag kan inte riktigt detta så specifikt. Jag vet inte om finansministern har något svar.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Annars kan vi naturligtvis be kansliet återkomma om detta. Det står ju alltid allt möjligt på A-punktslistorna, och ni som var med när Carl Bildt satt och försökte svara på frågan om febertermometrar minns hur bra *det* gick. Det brukar bli bättre om den som är berörd kan återkomma, gärna i skrift. Kan vi göra så med den punkten? Vill finansministern kommentera det andra?

Anf. 77 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag vill gärna utveckla min syn på febertermometrar!

Nej, jag vill inte kommentera de ärenden som inte rör Ekofin. Jag har ingen kännedom om dem. Den första av de två Ekofinpunkterna rör ett skadeståndsmål där man måste ansätta 12 miljoner euro. Jag har ingen närmare information om vilket mål det är, men vi kan naturligtvis överföra det skriftligt. Den andra delen rör ytterligare pengar för institutionellt stöd till Kosovo och Palestina. Samma sak gäller där. Vi kan naturligtvis återkomma med ytterligare skriftlig in-

formation om så krävs. De övriga punkterna har jag inga synpunkter på.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Jag ber Ulf Holm och eventuella övriga som har särskilda frågor att inkomma med dem. Vi ser med kansliets hjälp till att ni får svar från berörda instanser i Regeringskansliet.

Kan vi då sammanfattningsvis konstatera att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden? Svaret är ja.

Då har vi gått igenom den blå agendan inför Ekofinrådet. Innan jag släpper ut finansministern vill jag fråga honom om det är något annat han vill delge nämnden inför rådsmötet.

Anf. 79 Finansminister ANDERS BORG (m):

Nej, jag vill bara tacka för ett konstruktivt samarbete här i nämnden.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Men tack själv! Vi tackar finansministern för i dag.

Innehållsförteckning

2007/08:3

5 oktober

1 § Ekofin	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (m)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s)	2
Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (m)	3
Anf. 6 SUSANNE EBERSTEIN (s)	4
Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (m)	4
Anf. 8 SUSANNE EBERSTEIN (s)	4
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 10 Finansminister ANDERS BORG (m)	5
Anf. 11 SONIA KARLSSON (s)	5
Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (m)	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 14 Finansminister ANDERS BORG (m)	6
Anf. 15 SONIA KARLSSON (s)	7
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 17 Finansminister ANDERS BORG (m)	7
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m)	7
Anf. 20 JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m)	8
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 24 JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m)	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m)	10
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 30 CHRISTINA AXELSSON (s)	11
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 32 Föredraganden MARGARETA HJORTH	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 34 SONIA KARLSSON (s)	11
Anf. 35 Finansminister ANDERS BORG (m)	11
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 37 Finansminister ANDERS BORG (m)	12
Anf. 38 HILLEVI LARSSON (s)	12
Anf. 39 ULF HOLM (mp)	13

Anf. 40	Finansminister ANDERS BORG (m).....	13
Anf. 41	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 42	Finansminister ANDERS BORG (m).....	14
Anf. 43	LARS LILJA (s)	14
Anf. 44	CHRISTINA AXELSSON (s)	15
Anf. 45	Finansminister ANDERS BORG (m).....	15
Anf. 46	JACOB JOHNSON (v).....	17
Anf. 47	SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	17
Anf. 48	Finansminister ANDERS BORG (m).....	17
Anf. 49	ULF HOLM (mp)	18
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 51	PEDER WACHTMEISTER (m)	18
Anf. 52	SUSANNE EBERSTEIN (s)	18
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 54	Finansminister ANDERS BORG (m).....	19
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (m).....	19
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 58	Finansminister ANDERS BORG (m).....	20
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 60	Finansminister ANDERS BORG (m).....	21
Anf. 61	SONIA KARLSSON (s)	21
Anf. 62	JACOB JOHNSON (v).....	21
Anf. 63	BJÖRN HAMILTON (m).....	21
Anf. 64	Finansminister ANDERS BORG (m).....	21
Anf. 65	SONIA KARLSSON (s)	22
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 67	SONIA KARLSSON (s)	22
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 69	SONIA KARLSSON (s)	22
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 71	ULF HOLM (mp)	22
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 73	ULF HOLM (mp)	23
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 75	Föredraganden MARGARETA HJORTH	23
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 77	Finansminister ANDERS BORG (m).....	23
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 79	Finansminister ANDERS BORG (m).....	23
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	23

2007/08:3

5 oktober